

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til normeringslov for finansåret 1969-70.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 77 stemmer mod 59; 1 medlem tillkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslagene nr. 4-10, § 1, således ændret, § 2, ændringsforslag nr. 11 og § 3, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg stiller forslag om, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om lønninger og pensioner m.v. til statens tjenestemænd.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg stiller forslag om, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 160) findes i tidenden sp. 4061, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 929).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de fire følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om tilskud til de offentlige veje.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 168) findes i tidenden sp. 4061, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 929).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Bortfald af kommunernes andel i udgifterne til arbejdsløshedsforsikring).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 169) findes i tidenden sp. 4062, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 929).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere. (Bortfald af kommunernes andel i driftsudgifter).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 170) findes i tidenden sp. 4062, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 929).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskæftigelse og uddannelse af unge. (Bortfald af kommunernes andel i driftsudgifter m.v.).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 171) findes i tidenden sp. 4062, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 929).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ove Hansen: Som det fremgår af betænkningen, kan socialdemokratiet ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse, og jeg skal nærmere redegøre derfor.

Ved lovforslagenes første behandling pegede jeg på det urimelige i, at regeringen ønsker vejrefusionerne nedskåret allerede nu fra 1. april, medens omlægning af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne først finder sted fra april næste år. Ministeren for offentlige arbejder kunne ikke godkende mine betragtninger og hævdede, at nedskæringen først fik virkninger for kommunernes vedkommende fra april næste år, altså næste regnskabsår, og en lignende opfattelse havde ordførerne for regeringspartierne. Jeg tror og håber dog, at ordførerne under udvalgsarbejdet er kommet til en anden erkendelse. Om ministeren har ændret opfattelse, skal jeg lade være usagt. I et samråd oplyste ministeren, at nedskæringen mere drejede sig om et konterings- og et bogholderispørgsmål. Var det bare så let, at det kunne løses ad bogføringsvej. Hvis der er kommuner — jeg håber ikke, der er nogen, der har gjort det — der ville følge ministerens anvisning, så tror jeg, de hurtigt vil erfare, at de får et underskud på deres vejkonto. Alle kommuner har tidligere fra ministeriet fået underretning om, hvordan og hvorledes og for hvilket regnskabsår vejrefusioner skal indtægtsføres. Jeg vil gerne citere et lille afsnit herom fra indenrigsministeriets skrivelse af 17. juni 1959 til landets kommuner:

„Ifølge den nye vejtilskudslov beregnes den kommunerne for det enkelte finansår tilkommende refusion på grundlag af udgifterne i vedkommende finansår. Refusionen, der beregnes på grundlag af vejudgifterne i finansåret 1958-59, bør herefter i overensstemmelse med det almindelige princip for bogføring af indtægter føres til indtægt i regnskab for regnskabsåret 1958-59“.

Jeg håber, at ministeren for offentlige arbejder kender denne skrivelse fra indenrigsministeriet.

Fra amtsrådsforeningen og De samvirkende Kommunalforeninger har vi fået anmodning om at udskyde nedskæringen af vejrefusionerne. For amtskommunernes vedkommende vil nedskæringen fra april i år betyde, at amtskommunernes overslag skal

forhøjes med for hele landets vedkommende 118 mill. kr. svarende til en stigning på 12,2 pct. af den forventede amtskommunale udskrivning på 971 mill. kr.

Jeg forstår den utilfredshed, der hersker i kommunale kredse over denne nedskæring af vejrefusionerne. Mange avisreferater fra møder i amtsrådene og kommunalbestyrelserne bekræfter utilfredsheden. Jeg skal nøjes med at citere et enkelt referat. Det er fra Frederiksborg amtsråd, og det fandtes i dagbladet Politiken for fredag den 7. marts 1969:

„Det var ikke blide ord om regeringens sene fremsættelse af lovforslaget, der fulgte med denne beslutning. Amtmand J. Elkjær-Larsen bemærkede ved budgettets forelæggelse, at ministeren for offentlige arbejder har oplyst, at nedskæringen ikke får virkning for kommunernes økonomi i det kommende regnskabsår, fordi refusionsbetalingen for indeværende år jo først sker i maj. Men ministeren overser den omstændighed, at kommunerne skal føre dem til indtægt i det år, hvor udgifterne er afholdt, så indtægter og udgifter næste år kommer slet ikke til at balancere, hvis lovforslaget vedtages, fortsatte amtmanden.

Borgmester Sven Jørgensen (konservativ) sagde skarpt: Situationen er fantastisk og i virkeligheden fuldstændig uoverskuelig. Det er helt uanstændigt at ændre udskrivningsgrundlaget på så afgørende måde på så sent et tidspunkt, og jeg kan fuldt ud tilslutte mig amtmandens synspunkt om, at vi ikke kan lave budget på grundlag af et lovforslag, hvis skæbne vi ikke kender. Vi må trøste os med, at vi har så store reserver. Jeg misbilliger i højeste grad, at kommunen sættes i en så ekstraordinær situation“.

Det var jo hårde borgmesterord.

Under udvalgsarbejdet har vi fået en del oplysninger, som har ladet os forstå, at det er meget vanskeligt for ikke at sige umuligt nøje at kende virkningerne de enkelte kommuner imellem. Dertil kommer, at mange kommunesammenlægninger, vel over 600 fra 1970, komplicerer det yderligere. Mange sognekommuner, der hidtil har haft en relativt høj refusionsprocent, vil i kraft af sammenlægninger få refusionsprocenten formindsket væsentligt ud over den foreslåede

[Ove Hansen.]

nedskæring. Jeg kan nævne et eksempel fra Ringsted købstad. Ringsted sammenlægges med 9 landkommuner. Refusionsprocenten i Ringsted købstad har hidtil udgjort 43,2. I de øvrige kommuner, der skal forenes med Ringsted, har procenten ligget mellem 50 og 55, og en enkelt kommune har endog været oppe på 57,3 pct. Fra april 1970 og efter nedskæringen vil den fælles refusionsprocent for alle kommuner komme ned på 31,9. Hvis mange landkommuner på et tidligere tidspunkt havde haft kendskab til de vilkår, som man nu byder dem, så tror jeg, det havde været forbundet med store vanskeligheder at få en del kommunesammenlægninger etableret.

Jeg kan også nævne, at vi i reformkommissionen har fået henvendelse fra Thisted købstad og fra 17 omliggende landkommuner om at etablere en storkommune Thisted. Jeg skal ikke udtale mig om det hensigtsmæssige eller ikke-hensigtsmæssige i den ønskede sammenlægning, men at der i dette tilfælde vil ske væsentlige ændringer med hensyn til refusionsprocentens størrelse, kan der vist ikke være tvivl om. Lige så meget tyder på, at et eventuelt areal/indbyggertilskud vil bortfalde.

Ved førstebehandlingen af lovforslagene udtalte venstres ordfører, hr. A. Chr. Andersen, at kommunerne vil få kompensation for nedskæringen af vejrefusionerne ved bortfald af kommunernes andel i udgifterne bl. a. til arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m.v., og det er rigtigt, at kommunerne lettes på dette område, men lettelsen vil vel her højst andrage ca. 75 mill. kr., medens nedskæringen af vejrefusionerne andrager ca. 250 mill. kr.

Ministeren har efter anmodning fra De samvirkende Kommunalforeninger stillet et ændringsforslag, der går ud på, at refusionsprocenterne for primærkommunerne ned sættes med 16 point for alle primærkommuner i stedet for som oprindeligt foreslået med en tredjedel. Ændringen vil betyde en lille fordel for tyndtbefolkede kommuner med

udstrakt vejnet, medens købstæder og udviklingskommunerne stilles lidt ringere. Da mit parti ikke kan medvirke til lovforslagets gennemførelse, skal vi undlade at tage stilling til dette ændringsforslag.

Når den nye kommunestruktur bliver en kendsgerning — dels fra 1970, men endeligt i 1972 — er det rimeligt, at byrdefordelingen mellem stat og kommuner bringes i overensstemmelse med den nye kommunestruktur. I den tidligere socialdemokratiske regering var vi indstillet på en omlægning af såvel byrder som opgaver, men vi ville ikke have forlangt, at folketinget skulle tage stilling til byrdefordelingen uden også at have fået kendskab til opgavefordelingen. Disse to vigtige områder er så stærkt forbundet, at en adskillelse ikke lader sig gøre, men regeringen har altså nu en anden opfattelse, og det kan jeg naturligvis kun beklage.

De mange lovforslag, der vedrører byrdefordelingen, skal ses i sammenhæng. Det har ministrene sagt ved fremsættelsen, og jeg giver ministrene medhold heri. Jeg har opfattet det på den måde, at en forudsætning for nedskæring af vejrefusionerne er, at der foretages en udligning kommunerne imellem, enten det så skal være i form af et skattegrundlagstilskud mellem amtskommunerne eller et areal/indbyggertilskud mellem primærkommunerne, men jeg forstår, at det er ensbetydende med, at godkender folketinget de fem lovforslag, vi nu her har til behandling, forpligter man sig til at godkende de efterfølgende lovforslag vedrørende byrdefordelingen. Alle lovforslag skal ses i sammenhæng. De udgør et led i den generelle omlægning af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne. Medlemmer, der stemmer for disse forslag, må således efter min opfattelse være forpligtet til at stemme bl. a. for statens overtagelse af den mellemkommunale refusion, nedskæring af sygehusudgifterne, indførelse af et areal/indbyggertilskud og et skattegrundlagstilskud samt nedskæring af refusionerne vedrørende lærerlønninger, en reduktion fra 85 til 60 pct. — for det sidstes vedkom-

[Ove Hansen.]

mende uden at spørgsmålet har været til behandling her i folketinget.

Bindingen gælder ikke alene de lovforslag, som for tiden er genstand for en udvalgsbehandling, men også for yderligere 5 lovforslag, som endnu ikke har været til en førstebehandling her i folketinget. Førstebehandlingen finder formentlig først sted engang efter påske, altså engang i april måned. Det drejer sig om undervisningsministerens 5 lovforslag vedrørende skolevæsenet. Lovforslagene blev fremsat den 14. marts ved 16-tiden.

Jeg beklager, at man byder os sådanne vilkår, at vi nu her i og for sig ved at behandle disse 5 lovforslag forpligter os for de efterfølgende. Det kan ikke være meningen. Vi ville gerne fra socialdemokratiet have været med til et grundigt udvalgsarbejde om dette meget store problem. Der er forslag, vi har sympati for, og der er lovforslag, vi er betænkelige ved, men vi troede, vi igennem udvalgsarbejdet måske kunne nærme os hinanden, kunne komme mere til en forståelse. Det lader sig ikke gøre. Man vil nu have disse lovforslag igennem, og det beklager jeg meget.

Mit parti kan altså ikke medvirke til en gennemførelse af lovforslaget vedrørende en nedskæring af vejrefusionerne. Dels vil det i særlig grad genere udviklingskommunerne — netop de kommuner, som gør en indsats for at afhjælpe bolig mangelen — dels finder vi det urimeligt få dage før det kommunale regnskabsår indledes — altså efter at budgetterne er vedtaget rundt omkring i kommunalbestyrelserne — at vedtage en nedskæring, som får betydelig indflydelse på kommunernes driftsregnskab for 1969-70. Vi vil altså ikke være bundet ved en stillingtagen, og derfor kan vi ikke medvirke til dette lovforslags gennemførelse.

Arbejdsministerens 3 lovforslag og finansministerens lovforslag om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme har egentlig vores sympati, men da vi ikke vil forpligte os over for de øvrige forslag, kan vi heller ikke medvirke til disse lovforslags gennemførelse.

Støhr Johansen: Det var temmelig mange ord, hr. Ove Hansen benyttede for at fortælle, at socialdemokratiet ikke ville være

med i dette reformarbejde. Det er jo i virkeligheden det, der ligger bag ved alle de mange betragtninger, og det er i og for sig noget, som jeg står uforstående over for, da socialdemokratiet jo før i tiden har været interesseret i at få en omlægning af byrdefordelingen imellem kommunerne og før i tiden har givet udtryk for sådanne tanker. Men man har mødt ved behandlingen af disse lovforslag både i salen og i udvalget den indstilling fra socialdemokratiet, at man ikke vil medvirke til disse lovforslag, og det må man selvfølgelig beklage. Vi mener fra vor side, at det er lovforslag, det er nødvendigt at føre igennem. Enhver ved gennem de forhandlinger, der har været, at forholdet mellem staten og kommunerne ikke ændres men der sker en flytning, og så sker der først og fremmest en forbedret udligning, som hjælper de svagest stillede kommuner. Det var dog ellers et motiv, som det er min opfattelse at socialdemokratiet naturligt burde dele.

Jeg skal ikke komme ind på de øvrige lovforslag, som hr. Ove Hansen nævnedes, men vil holde mig til de 5 lovforslag, som vi her har til anden behandling, og som er færdigbehandlet i udvalget.

Nødvendigheden af at vedtage disse lovforslag skyldes naturligvis, at de har virkninger for finansåret 1969-70 både for staten og for kommunerne. Derfor er det naturligvis en bydende nødvendighed, at lovforslagene vedtages inden 1. april. I modsat fald ville man påvirke den balance, som byrdefordelingsforslagene som helhed er udtryk for.

De 4 af lovforslagene betyder afgjort en lempelse for kommunerne, altså for primærkommunerne.

Først er der lovforslaget om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme. Staten overtager udgifterne ved vurderingerne, hvoraf kommunerne hidtil har betalt halvdelen. Besparelsen for kommunerne skønnes at andrage ca. 8 mill. kr. årligt.

Dernæst er der forslagene til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v., lov om ændring af lov om erhvervs mæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere og lov om ændring af lov om beskæftigelse og uddannelse af unge. I disse 3 lovforslag foreslår

[Ståhr Johansen.]

man, at de hidtidige kommunale andele på 15 pct. udgår, således at den kommunale refusion til staten ophører samtidig med kommunalreformens ikrafttræden 1. april 1970. Det vil altså sige, at der ikke ydes statskassen refusion for udgifterne i 1969-70. Kommunerne får ved disse 3 sidste lovforslag en besparelse på godt 68 mill. kr. — heraf 64 mill. kr. ved lovforslaget om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring. Det vil sige, primærkommunerne i alt får en fordel på 76 mill. kr.

De 4 lovforslag, der medfører besparelser for kommunerne, har ikke, det skal erkendes, givet nogen anledning til bemærkninger i udvalget og heller ikke ved førstebehandlingen her i tinget, og derfor kan man sige, at de er gået let og smertefrit igennem, selv om socialdemokratiet som konsekvens af sin stilling til hele lovkomplekset har forbeholdt sig sin stilling.

Derimod er det klart, at det forslag, som har haft den største interesse — og i tilknytning til hvilket man også har bedt om mange oplysninger fra ministerierne, oplysninger, som man også har fået — har været lovforslaget om tilskud til de offentlige veje. Herom har man også modtaget henvendelser fra de kommunale organisationer, i hvert fald fra sognerådsforeningerne og fra Amtsrådsforeningen i Danmark — der er senere kommet en henvendelse fra Købstadforeningen, der ligger på linje med de to andre andragender. Der har været ført en række forhandlinger, og det er klart — det må erkendes — at der for amtsrådene kan være en vanskelighed, fordi man har konteret pengene i det tidligere regnskabsår. Derfor kan der være visse vanskeligheder, men man er også blevet mødt med nogle indrømmelser fra regeringens side, som jeg senere skal vende tilbage til.

Hr. Ove Hansen kritiserede både ved førstebehandlingen og ved behandlingen i dag, at denne lov får virkning allerede for 1969-70. Dette følger af, at lovens reelle virkning skal indtræde samtidig med kommunalreformens gennemførelse pr. 1. april 1970. Vejrefusionerne ville ved et uændret refusionsniveau påvirke den balance, byrdefordelingen lægger op til, og det er derfor, man vil gennemføre lovforslaget nu.

Jeg synes, der var meget bogholderi i

det, hr. Ove Hansen sagde, og det har vi også givet udtryk for under første behandling. Det ligger sådan, at kommunerne vil få vejrefusion i forhold til de vejarbejder, de har udført i 1968-69, altså i indeværende finansår, og indtægtssiden på budgetterne for 1969-70 for såvel amtskommuner som primærkommuner berøres altså ikke af lovforslaget. Kommunerne får altså det beløb i kassen, som de med den hidtidige lovgivning har regnet med. Det må erkendes, at amtskommunerne har posteret beløbene i det tidligere år, men i det samme cirkulære, som hr. Ove Hansen citerede, stod der også, at amterne kunne samle op i reservefonds. Jeg har indtrykket af, at hvis de har samlet reservefonds op, så har der været mulighed for at forbruge dem — det er der måske ikke noget at sige til — men der har altså også været andre muligheder. Det er nu, hr. Ove Hansen, bogholderi, og mere er det efter vor opfattelse ikke.

Der kommer jo mange vanskeligheder, både med kildeskattens indførelse, med de foreliggende lovforslag og i det hele taget med den revolution, der er i lovgivningsarbejdet vedrørende kommunerne, og vanskelighederne i forbindelse med de foreliggende forslag mener jeg ikke er større end de andre, man møder, f. eks. hvad kildeskatten angår.

Hvis man ser på nedsættelsen af vejrefusionerne, kan man regne med, at den vil spare staten for udgifter på henimod ¼ milliard kr. på det tidspunkt, da reformen træder i kraft, hvor kommunerne på anden måde får dækning, idet der jo tilfalder kommunerne en del penge i kraft af loven om generelle tilskud. Det er som sagt en balance, der har været tilstræbt lige fra begyndelsen, mens man arbejdede med disse forslag.

Det punkt, hvor forslagene naturligvis rammer hårdest — det har hr. Ove Hansen da ret i — vedrører de likviditetsmæssige problemer for kommunerne, og jeg har nævnt, at her skaber kildeskatten også store problemer for kommunerne. Derfor har vi mødt forståelse fra indenrigsministeren, der har stillet et forslag om fremrykning af udbetaling af statens tilskud for 1970-71 til sygehusvæsenet, der ved siden af den likviditetsforbedring, som de 4 andre lovforslag, der i dag behandles,

[Stær Johansen.]

giver, må kunne tage brodden af de kommunale betænkeligheder.

Et andet forslag fra kommunal side har ført til et ændret beregningsskema for vejtilskuddet til primærkommunerne, hvorved der er sket en forrykkelse af den hidtidige fordelingsnorm, uden at balancen statkommune dermed er forrykket. Dette forhold nævnedes hr. Ove Hansen og måtte — forstod jeg — erkende, at den anden beregningsskema, som man nu stiller forslag om ved det ændringsforslag, som ministeren for offentlige arbejder har stillet, gavner kommunerne i de tyndt befolkede områder. Det er jo det, der er et af formålene ved hele denne lovgivning, og derfor kan vi i hvert fald fra mit partis side tiltræde denne ændring. Den betyder en forstærkning af den udligning, som er et af de vigtigste punkter i de byrdefordelingsreformforslag, som foreligger.

Som bilag til udvalgets betænkning er vist nogle eksempler på byrdefordelingsreformens virkning for en række primærkommuner, udarbejdet af sekretariatet for regeringens byrdefordelingsudvalg; de fleste af disse kommuner synes at få fordel af byrdefordelingsreformen.

Jeg mener derfor, at det er fuldt ud rigtigt, at man for at komme i gang med dette arbejde sætter dette i gang. Foreløbig drejer det sig om de 5 lovforslag, og jeg kan altså anbefale det høje ting at stemme for disse forslag i den skikkelse, hvori de vil foreligge her efter afstemningen ved anden behandling.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at det, der er afgørende for mit parti i hele dette arbejde, er, at man ikke taber den helhed af syne, som alle de mange lovforslag, der beskæftiger sig med byrdefordeling, er et udtryk for.

Det er tre hovedformål, som mit parti anser for at være værdifulde, både for kommunerne og for befolkningen i hele landet. Det er udligningen imellem de mere velstående kommuner og de mindre velstående kommuner. Det er den forbindelse mellem beslutningsmyndighed og økonomisk ansvar, som også disse lovforslag er udtryk for, og som man jo har manglet lidt i de refusionsordninger, som vi hidtil har arbejdet under. Og så er der en hel del for-

enkling, som er medvirkende til de rationaliseringer, som man forhåbentlig kan gennemføre på baggrund af, at man ikke har refusion i den udstrækning, som man tidligere har haft det.

Det er altså hovedsynspunktet for mit parti, at man bør gennemføre disse ændringer, som i det lange løb vil være forbedringer for kommunerne, og derfor kan vi tilslutte os de 5 lovforslag, som de vil foreligge her i folkettingen efter afstemningen ved anden behandling.

A. Chr. Andersen: Da de 5 lovforslag, der her er til anden behandling, har indfyldelse på kommunernes budgetter for året 1969-70, er det rigtigt at tage dem ud af den samlede buket på 20 og behandle disse forslag og vedtage dem først.

Det må indrømmes, og det vil jeg da give hr. Ove Hansen ret i, at disse lovforslag er et led i dette samlede sæt, og at vedtagelsen af disse lovforslag i og for sig indebærer, at man også må vedtage de andre lovforslag, som er fremsat, og som skulle danne grundlag for den byrdefordeling, der skal finde sted de første to år efter den 1. april 1970. Men det er vi også parate til, og vi er også villige til fortsat at drøfte enkeltheder i visse af de andre lovforslag, der jo også indeholder en del administrative ændringer.

Jeg vil gerne takke trafikministeren for ændringsforslaget om det nye bilag til lovforslaget om tilskud til de offentlige veje. Ved det ændringsforslag vil de tyndt befolkede egne få en noget lempeligere behandling. Man kunne ønske, at man i disse egne havde fået en noget mindre stigning i den egenkommunale udgift end den, man får efter ændringsforslaget. Efter det oprindelige forslag ville den egenkommunale udgift i en kommune, der hidtil havde fået 60 pct. i refusion, være steget med 50 pct. Nu vil den kun stige med 40 pct. Omvendt ville den egenkommunale udgift i en kommune, der hidtil har fået 30 pct. i refusion, efter det første forslag kun stige med 14 pct. Nu stiger de med 23 pct.

Hr. Ove Hansen anførte, at de kommunale organisationer har rettet indvendinger imod, at man nedskærer vejrefusionerne på den måde, at de får virkning for det kommende år, og mener, man burde udskyde det et år, eller i hvert fald udskyde det sådan,

[A. Chr. Andersen.]

at man i god tid kunne få at vide, fra hvornår det virkede. Til det er der vel at sige, at man dog ikke det er den eneste måde, man kan gennemføre en sådan nedskæring på? Ellers tror jeg, der vil blive et meget stort pres på vejarbejder i det kommende år, et pres, som ville være præget af, at man senere skulle arbejde med en væsentlig lavere refusionsprocent. Jeg tror ikke, der er andre måder at gøre det på.

Vedrørende den samlede virkning for amterne og kommunerne i det førstkommande finansår vil jeg gerne bemærke, at vel mister de $\frac{1}{3}$ af vejrefusionerne, og det vil nok andrage ca. $\frac{1}{4}$ milliard kr., som det er nævnt, men samtidig får de disse lempelser, som hr. Stæhr Johansen var inde på, i medfør af de lovforslag, som er fremsat af finansministeren og arbejdsministeren, og som vil spare kommunerne for ca. 75 mill. kr., og udover det er der andre lovforslag, som giver lempelser regnskabsmæssigt for det kommende år. I lov om offentlig forsorg og om offentlig sygeforsikring og i lov om børne- og ungdomsforsorg er der visse uegentlige mellemkommunale udgifter, som for sidste gang kommer blandt nytårsregningerne nu her til nytåret 1969; det vil altså sige, at de udgifter, man har f. eks. i form af en andel af udgifterne til forsorghjem, til barselhjælp og barselhvile, til børne- og ungdomsforsorgsinstitutioner og rådgivningscentre, også falder væk for kommunerne med virkning for det kommende år. Her spares der ca. 90 mill. kr., så reelt ligger det sådan, at primærkommunerne i virkeligheden får en lempelse, medens amterne ganske vist får en mindre refusion.

Men som jeg sagde ved første behandling: de amter, der vil få skatteudligningstilskud — og det er de 10 af de 14 amter — behøver i hvert fald ikke at forhøje udskrivningen på primærkommunerne af den grund, og det synes de da heller ikke at have gjort. Og likviditetsproblemet for amterne, som vil opstå omkring april 1970, lover ministeren i henhold til betænkningen at klare på den måde, at der udbetales $2\frac{1}{4}$ kvartals sygehustilskud i april måned og derefter rate for $\frac{3}{4}$ kvartal i juli måned og $\frac{1}{2}$ kvartal i oktober og januar; hermed skulle likviditetsproblemerne være overvundet.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne på

mit partis vegne anbefale samtlige 5 lovforslag til vedtagelse.

Niels Helyeg Petersen: Nedsættelsen af vejrefusionerne er et led i den første etape i byrdefordelingsreformen, men ikke blot som et led i byrdefordelingsreformen, også isoleret set er der gode grunde til, at se på vejrefusionernes højde. Jeg har i hvert fald svært ved at afvise, at de nugældende vejrefusioner har haft en betydelig indflydelse på valget af de vejtyper, som skulle bygges, på hele prioriteringen inden for vejbyggeriet, hvor der har været en tendens til at lægge en større vægt på bivejssystemet end måske ønskeligt på bekostning af de gennemgående veje, som med trafikens udvikling nok bliver mere og mere betydningsfulde.

Der er under udvalgsarbejdet med vejrefusionerne kommet et ændringsforslag, hvorefter man i stedet for at nedsætte procenten med $\frac{1}{3}$ nedsætter med 16 points, hvilket generelt er til fordel for de tyndt befolkede egne, og jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til dette ændringsforslag.

Den store diskussion i denne sag drejer sig om kommunernes stilling, idet det påstås, at der vil fremkomme en stor skævhed, derved at man allerede fra 1. april nedsætter denne refusionsprocent. Jeg skal medgive, at kommunerne ved den lovændring, som her påtænkes, påføres et irritationsmoment, nemlig det irritationsmoment, at refusionssatserne ikke bliver de samme som man regnede med, da man lagde sine budgetter og planlagde sin virksomhed for 1969-70. Jeg indser meget vel, at det kan være irriterende.

Men de økonomiske virkninger af denne lovgivning kan ikke gøres op med det enkle ræsonnement, at nu går refusionerne ned, og dermed påføres kommunerne ekstra udgifter. Pr. 1. april 1969 vil kommunerne modtage de beløb, de har påregnet, og som de har lagt budgetterne efter. Pr. 1. april 1970 vil lavere beløb blive udbetalt efter vejrefusionernes nedsættelse, men til gengæld sætter de generelle tilskud jo ind på netop dette tidspunkt, og det, den økonomiske interesse knytter sig til, er nettovirkningen for den enkelte kommune og for det enkelte amt. Og nettovirkningen for den enkelte kommune eller det enkelte amt er aldeles afhængig af denne enkelte kommunes

[Niels Helveg Petersen.]

eller dette enkelte amts økonomiske struktur og hele situation. Det kan ikke gøres enkelt op, men må kræve en nøje undersøgelse i det enkelte tilfælde for at vurdere, hvad nettovirkningen bliver. Fattige, tyndt befolkede lokal- og amtskommuner vil få større tilskud efter loven om de generelle tilskud, end de mister i vejrefusion, medens udbyggede, velhavende amter og kommuner får mindre eller overhovedet intet af det, de mister ved vejrefusionernes nedsættelse, men det er jo netop også sigtet med den reform, der nu gennemføres. I hvert fald for mit parti er det et meget væsentligt sigte, at man ved denne reform kan lette byrderne i de fattige og tyndt befolkede amter og kommuner.

Derfor kan vi heller ikke acceptere en udsættelse af lovgivningens ikrafttræden. Jeg vil ikke finde, at det var acceptabelt at udsætte en lovgivning, som vil føre til en betydelig større lighed i den kommunale beskatning.

Af det materiale, vi har fået i udvalget, fremgår det under alle de forudsætninger, man regner med, at hvor der tidligere var 130 kommuner, som havde et samlet skatte-tryk på over 16 pct., vil der efter reformens gennemførelse være 40. Og 204 af de i alt 276 kommuner, som indgår i de modeller, man arbejder med, vil få et samlet skatte-tryk på mellem 13 og 16 pct.; et resultat, som er betydeligt smukkere og bedre end det, som det nuværende refusionssystem kan opvise.

Man kunne så spørge, om man ikke blot kunne udsætte nedsættelsen af vejrefusionerne men sætte den øvrige byrdefordeling i kraft. Så ville kommunerne jo ikke få det irritationsmoment, som det er, at de skal sammenholde refusionsnedsættelsen med det tilskud, de får, for at få et overblik over nettovirkningen. Det er rigtigt, at det kunne man gøre, men så stod vi over for den opgave at skulle skaffe lige netop $\frac{1}{4}$ milliard kr. ekstra, som skulle skaffes og gives til kommunerne. Det ville bryde hele den indre sammenhæng, som er i de forslag, som er fremsat fra regeringens side. Derfor er det nødvendigt at nedsætte vejrefusionerne nu, fordi det haster med at få gennemført denne udligning.

Tilbage bliver for kommunernes vedkommende et bogholderimæssigt problem, der

imidlertid som påpeget af hr. A. Chr. Andersen reduceres betydeligt, derved at der er andre refusionsregler — bl. a. vedrørende den uegentlige mellemkommunale refusion — som bogholderimæssigt virker i modsat retning af nedsættelsen af vejrefusionerne.

Med den behandling, der foregår her i dag — eller med de forslag, der er lagt frem — har vi taget det første store skridt henimod en reform af byrdefordelingen. Det er rigtigt, som det er påpeget, at der er en sammenhæng, og at disse forslag, som vi behandler i dag, selvfølgelig til en vis grad har sammenhæng med de øvrige forslag, men jeg vil dog gerne udtrykke håbet om, at det under sagens videre behandling bliver muligt for regering og oppositionspartier at finde hinanden. Det radikale venstre lægger vægt herpå. Men jeg vil dog også samtidig pege på, at det vil forekomme noget ulogisk, hvis oppositionspartierne stemmer imod eller modvirker nedsættelse af refusionsprocenter, men samtidig stemmer for det søde, for lovforslagene om de generelle tilskudsordninger; det vil vel ikke virke ganske logisk.

Af én årsag mere finder jeg, at det kan være gavnligt og nødvendigt at nedsætte vejrefusionerne. Jeg er helt overbevist om at gjorde man det ikke, men fastholdt, at det år, vi nu gik ind i, skulle være det sidste år med de høje vejrefusioner, så kunne man løbe ind i en stærk risiko for, at meget arbejde ville blive sat i gang under det sidste år med de høje refusionsprocenter, og jeg tror oprigtigt ikke, at den økonomiske udvikling i disse måneder er en sådan, at det, der er mest behov for, er en stærkt øget kommunal aktivitet på dette område.

Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger til de øvrige lovforslag.

Ved ændringen af vurderingsloven sker der det, at staten overtager den fulde økonomiske byrde ved vurderingen af fast ejendom, og ved de tre lovforslag, som er fremsat af arbejdsministeren, aflastes kommunerne for 15 pct.s refusion til staten af udgifterne til arbejdsløshedsforsikring, erhvervs-mæssig uddannelse af ikke-faglærte og uddannelse af unge. Ved dette lettes kommunerne for ca. 70 mill. kr., som kommunerne har budgetteret med. Disse opgaver bliver helt statslige i fremtiden, hvilket jeg tror er en betydelig og tiltalende forenkling. Den inde-

[Niels Hølvæg Petersen.]

holder, som jeg tidligere har været inde på, en tilsyneladende fordel for kommunerne, men det er en fordel, der skal ses i sammenhæng med det øvrige, og som derfor netop kun er tilsyneladende — på ganske samme måde som en nedsættelse af vejrefusionerne kun tilsyneladende er en stærk ulempe for kommunerne.

Under udvalgsbehandlingen har indenrigsministeren givet tilsagn om at ville ændre på fristerne for udbetalingen af statens tilskud til kommunernes sygehusvæsen, og herved skulle — efter hvad der var oplyst — de likviditetsproblemer, som opstår for visse amtskommuner, kunne lattes ganske betydeligt.

Jeg skal kun til sidst gøre den politiske bemærkning, at det jo allerede under første behandling af denne lovgivning blev klart, at oppositionen — jeg tænker specielt på socialdemokratiet — under ingen omstændigheder kunne medvirke til nedsættelsen af vejrefusionssatserne. Det er, hvis sandheden skal frem, ikke regeringspartierne, der har låst dette fast fra starten, men derimod den meget voldsomme måde, hvorpå man fra starten ved første behandling tog afstand fra de principper, der her var nedlagt. Jeg håber kun, at det under det videre arbejde med byrdefordelingsreformens første etape vil lykkes for regeringspartier og oppositionspartier at tale bedre sammen.

Krog Hansen: Den konservative ordfører kritiserede hr. Ove Hansen for, at han havde brugt for mange ord for at fortælle, at han ikke ønskede at medvirke ved disse lovforslags gennemførelse. Jeg skal prøve på at give udtryk for det samme med nogle færre bemærkninger.

For ikke at overraske nogen kan jeg begynde med at meddele, at jeg i henhold til forretningsordenens § 9 ønsker at stille forslag om, at denne behandling stoppes, og at lovforslagene går til fornyet behandling i udvalget. Jeg skal ganske kort begrunde det:

I de 14 måneder, hvor vi havde et arbejderflertal, var der et udtryk, som gik igen og igen, og det var ordet majorisering. Det blev brugt overalt i udvalg, på valgsteder, her i salen, i presse og i fjernsyn. Jeg har aldrig rigtig kunnet forstå, hvordan man kunne

bruge det udtryk i en parlamentarisk forsamling, som var demokratisk valgt, og som tager fornødent hensyn til de mindretal, som findes. Men jeg må have lov til at sige, at hvis man overhovedet kan bruge dette udtryk, overhovedet kan majorisere, når man ellers har et flertal for sine synspunkter, så må det i hvert fald være nu under den borgerlige regering. Jeg skal da ikke bebrejde regeringen, at den vedtager de lovforslag, som den fremsætter, med det flertal, den har bag sig — jeg ville selv gøre noget tilsvarende — hvis et oppositionsparti kun var ude på at trække det hele i langdrag, altså uden noget konstruktivt sigte. Men der er jo ingen af regeringspartierne, der kan beskylde socialistisk folkeparti for at føre en negativ politik. All right, vi kan være uenige om målet, men vi har aldrig prøvet på at forhale en lovrevision på de områder, som har vores interesse, kun for forhalingens skyld.

Det gælder også byrdefordelingen, hele dette kompleks af lovforslag. Vi har hele tiden været indstillet på, at denne ændring skulle finde sted. Ja, vi har oven i købet stemt for det indirekte. Da vi stemte for loven om ændring af den kommunale inddeling, var det jo meningen, at denne ændring skulle finde sted, for at vi kunne få en ændring af byrderne, og det var vi helt enige i. Sigtet har vi altså ikke være uenige med regeringen i. Det er andre ting, der gør, at vi ikke kan medvirke ved disse lovforslags gennemførelse.

Jeg nævnte ved førstebehandlingen, som jeg ikke her skal gentage ret meget af — det var jo en længere redegørelse — at en af grundene hertil var den måde, man vil ændre byrderne på. Jeg sagde under førstebehandlingen og vil godt gentage det nu, at der er visse gode tanker i nogle af regeringens forslag, men som helhed er de meget, meget traditionelle, og derfor vil slutresultatet uvilkårligt blive middelmådigt. Det hjælper ikke meget, at nogle enkelte i et geled går i takt; når resten tøfler af som en flok invalide, så virker helheden meget, meget rodet, og der er faktisk mange invalide forslag blandt regeringens kompleks af lovforslag om en ændret byrdefordeling.

Man siger, at vi har en reformvenlig regering. Må jeg have lov at spørge: hvad reform er der egentlig i, at man ændrer en refusions-

[Krog Hansen.]

procent fra 75 til 50? Ja, man har taget nogle mindre sko på, men man vader stadig væk i de gamle, traditionelle fodspor. Det virker ærlig talt heller ikke særlig progressivt, at man ændrer en anden procent fra 50 til 33 eller en tredje fra 30 til 20. Jeg tror, der skal helt andre midler til, hvis vi virkelig ønsker et nyt system, ønsker en ændring af byrderne.

Jeg har sagt tidligere, at for vejenes vedkommende ville det være oplagt, at man opdeler disse veje i den overordnede kategori og det, man kan kalde for den underordnede kategori. Det ville være helt oplagt, at staten overtog alle udgifter til disse overordnede veje, som har hele samfundets interesse, og at de underordnede veje blev betalt af kommunerne, i stedet for at ændre på nogle refusionsprocenter, som stadig væk vil vanskeliggøre hele denne fordeling af penge; penge til den ene og penge til den anden, penge som vandrer frem og tilbage uden noget egentligt mål.

Jeg ved ikke, om jeg har lov til at sige det — ellers må formanden stoppe mig — men det er jo også sådan, at trafikministeren i udvalget på et spørgsmål har sagt, at det for så vidt er regeringens mål, at man arbejder hen i den retning, og at man erkender, at det er rationelt. Så er spørgsmålet: skal vi lave noget halvt nu, eller skal vi vente 1 år eller måske 2 år og så lave det rigtige, lave det, som virkelig er rationelt, i stedet for noget mærkeligt med nogle ændrede procenter?

I det hele taget føler jeg mig overbevist om, at man skulle have gennemdrøftet hele opgavefordelingen, have haft en principdebat, ikke alene her i salen, men vel nok så meget oppe i udvalget, om hele denne opgavefordeling og derefter fundet frem til, hvordan byrderne skulle fordeles. Men det har man ikke ønsket. All right, det er der ikke noget at gøre ved.

Der er andre grunde, som jeg har sagt, til, at vi ikke kan stemme for disse lovforslag. Man påstår, at det er et lovkompleks, som danner et hele. I den forbindelse må jeg måske spørge den konservative ordfører, som sagde, at man ikke måtte miste sigtet, man måtte ikke tabe helheden af syne: ja men har den i det hele taget været i syne? Så vidt jeg ved mangler der stadig væk nogle

forslag om denne byrdefordeling. Man kan da ikke have haft noget syn, så længe disse ikke har været til behandling. Og hvis man endelig inden for regeringspartierne har haft en drøm om natten om, hvordan dette syn egentlig skulle være, så er jeg i hvert fald overbevist om, at den nu er slået i stykker, og at det bliver et mareridt. Man tager enkelte lovforslag ud og tror så, at man kan regulere nogle af de andre hen ad vejen. Meningen er jo, at det hele skal gå op, når vi er færdige, således at staten ingen yderligere indtægt har fået og heller ikke har fået mindre indtægt. Jeg tror altså ikke, der er nogen helhed mere. Jeg tror, den er slået i stykker.

Man kan ganske kort konkludere vor modstand i tre punkter: vi mener, det er et forkert tidspunkt, man gennemfører disse lovforslag på. Af to årsager: for det første har vi i hvert fald i min gruppe ikke haft lejlighed til at drøfte alle disse ting igennem. Det er så stort et lovkompleks, så det er noget, der kræver tid. Den anden grund er, at man er ved at vedtage nogle budgetter rundt omkring, og disse budgetter må ændres, uanset hvad man siger fra ministrenes side om, at det kun er et bogholderispørgsmål.

Den anden hovedårsag har jeg nævnt. Vi mener, at helheden bliver slået i stykker, når man tager enkelte lovforslag ud.

Endelig for det tredje er der principperne i det, regeringen her agter at gennemføre. Vi finder ikke, at det er rationelt, at man skærer disse procenter ned og sætter nogle andre ind i stedet for. Vi mener, at vi må dele opgaverne, og at vi må finansiere disse opgaver, som kommunerne skal løse, igen en fælleskommunal beskatning, således at vi virkelig kan få noget rationelt ind i systemet, og midlerne stilles til rådighed som en art bloktilskud ud fra den opbygning, som de enkelte kommuner har.

Må jeg sige til slut for at understrege det, jeg her har sagt, at vi ønsker hele denne sag tilbage til udvalget til fornyet behandling, ikke alene fordi vi ikke selv føler, at vi har haft tid nok til at snakke om det, men også fordi vi har modtaget en skrivelse fra Den danske Købstadforening. Det er muligt, at man ikke vil tage hensyn til, hvad vi siger i socialistisk folkeparti, men man skulle jo tro, at dette folketing ville tage hensyn til, hvad købstadforeningen siger, en organisa-

[Krog Hansen.]

tion, som har millioner af mennesker bag sig. Jeg skal komme med et ganske kort citat af den nævnte skrivelse, der er af 21. marts i år:

„Hertil ønsker købstadforeningen at føje, at da ændringerne af vejtilskudsreglerne som nævnt må ses som et led i en samlet omlægning af byrdefordelingen, finder man det uheldigt, at det nævnte lovforslag gennemføres isoleret, således at man derved i realiteten har taget stilling til at gennemføre hele omlægningen, uden at der har kunnet tages hensyn til den indflydelse, det kunne få på lovforslaget, at man eventuelt ville foretage forandringer i de skitserede samlede omlægninger på grundlag af de undersøgelser, som stadig væk foregår både i regeringens byrdefordelingsudvalg og i kommunerne om de skitserede omlægninger for kommunerne. Købstadforeningen vil snarest muligt fremkomme med nogle generelle betragtninger om disse virkninger med henblik på eventuelle ændringer af de skitserede hovedforslag.“

Må jeg have lov at spørge: ville det ikke være interessant for udvalget at se disse beregninger? Det ville det i hvert fald for mig; jeg må fastholde mit forslag og bede om, at det kommer til afstemning.

Formanden: Der er nu stillet forslag om, at behandlingen af de 5 lovforslag standses, og at lovforslagene henvises til fornyet udvalgsbehandling. Det er dette forslag, som nu foreligger til forhandling.

Ove Hansen: Jeg vil gerne med de bemærkninger, jeg gjorde ved behandlingen her, beklage, at man vil have disse lovforslag gennemtruffet i dag. Jeg kan anbefale, at man stemmer for det forslag, der nu er stillet af hr. Krog Hansen.

Hermed sluttede forhandlingen om Krog Hansens forslag om at standse de 5 lovforslags behandling og henvide dem til fornyet udvalgsbehandling.

*Krog Hansens forslag
forkastedes med 72 stemmer mod 50.*

Derefter genoptoges forhandlingen om lovforslagene.

Axel Ivan Pedersen: Nu da forslaget om at standse lovforslagenes behandling og sende dem til fornyet udvalgsbehandling er blevet stemt ned, vil jeg gerne spørge den højtærede trafikminister, om han ikke vil overveje mellem anden og tredje behandling at stille et forslag om, at det ændringsforslag, der er stillet til lovforslaget om ændring af lov om tilskud til de offentlige veje (lovforslag 168), ikke får virkning før fra det næste finansår igen. Sagen er nemlig den, at man har fået løfte om, at nedskæringen ikke skulle være på mere end en tredjedel, men for alle de købstadkommuner, som har en refusionsprocent på 45 eller derunder, betyder en nedsættelse med 16 points, at de vil komme betydelig længere ned og få en betydelig større nedskæring end den, der var stillet i udsigt. Derfor vil jeg bede den højtærede minister om at overveje den tanke, at ændringen ikke bliver gældende før fra finansåret 1970-71.

Ministeren for offentlige arbejder (Guldberg): Jeg skal først takke for tilslutningen, selv om jeg kunne have ønsket, at den også havde omfattet oppositionen, men det kunne den altså ikke.

Jeg skal ikke komme med mange bemærkninger om selve vejrefusionssagen, som jo er den, der i særlig grad har præget debatten; jeg tror ikke, der kan siges så forfærdelig meget, som ikke er sagt allerede under den tidligere behandling af sagen. Spørgsmålet om virkningerne set i forhold til den samlede ordning kommer man vel ikke nærmere ind på livet, end vi allerede har været. Man må nu engang se nedsættelserne af refusionsprocenterne og de tilsvarende forøgelse på indtægtskontiene i den sammenhæng, som også flere af ordførerne har været inde på, og det kan derfor ikke nytte, at man vil til-

[Ministeren for offentlige arbejder.]

lægge en enkelt af disse operationer, f. eks. vejrefusionens ændring, en sådan stilling i det samlede billede, at man næsten skulle have klaret hele byrdefordelingsproblemet over disse vejrefusioner. Jeg er stadig af den opfattelse, som jeg også gav udtryk ved første behandling, at problemet kan klares, og at det i hvert tilfælde først og fremmest var et likviditetsspørgsmål, der kunne komme frem — jeg indrømmer, også et bogholderispørgsmål — men altså i praksis et likviditetsspørgsmål, og det er der jo givet tilsagn om at der skal blive taget hensyn til, så jeg skal ikke ud over dette komme med nogen bemærkning hertil.

Jeg vil gerne om det sidste spørgsmål fra hr. Axel Ivan Pedersen vedrørende ændringsforslaget sige, at det kan jeg ikke gå ind for. Jeg mener, at dette ændringsforslag har en rigtig tendens; jeg kan sige, at hvor der sker sammenlægninger omkring købstæder, har jeg lagt mærke til, at den ene tredjedel, der stod i det oprindelige forslag, næsten alle disse steder også vil komme til at svare så nogenlunde til de 16 points. Det er altså kun ganske enkelte steder, det giver noget større udsving, og jeg kan derfor ikke se, at dette vejer tilstrækkeligt over for det forhold, at nu må vi have lagt refusionsprocenterne fast på en måde, så kommunerne kender dem og kan arbejde videre med dem og vi ikke skal lave dem om to gange.

Axel Ivan Pedersen: Jeg er ikke uenig med ministeren i betragtningen om hensigtsmæssigheden af en fast procent på 16, men så længe kommunesammenlægningerne ikke har fundet sted, vil det have en uheldig virkning for købstæderne. Jeg kan henvise til ministerens egne oplysninger, som er aftrykt i den betænkning, der er fremsendt fra udvalget vedrørende lovforslagene nr. 160, 168 og 171, hvoraf det fremgår, at Ringsted har en refusionsprocent på 43,2 i dag; de vil komme betydelig længere ned, end de ellers ville være kommet, og længere ned, end de har regnet med i det budget, der skal vedtages nu inden 1. april. For Nykøbing Mors', min egen bys, vedkommende har vi 45,6 pct.; vi har i vort budget regnet med, at vi vil komme på 30,2 pct., men når vi skal have trukket

16 points fra, vil vi komme ned under 30 pct. Det må betyde, at de budgetter, som er vedtaget i alle de kommuner, som i dag har en refusionsprocent på 45 eller derunder, ikke kan holde, og det er derfor, jeg vil bede ministeren om endnu en gang at overveje, at man af hensyn til disse kommuner i hvert fald lader dette ændringsforslag vente, til betimeligheden er inde, og jeg skal gerne indrømme, at det er den først fra 1971.

Ministeren for offentlige arbejder (Guldberg): Jeg forstod for så vidt godt synspunktet også i første omgang, men jeg vil nu henholde mig til, at det trods alt er de meget små tal, det drejer sig om; det lyder nok af mere, når man sammenligner forholdsmæssigt, men det drejer sig altså om meget små varianter. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at både i min fremsættelsestale og under første behandling har jeg udtrykkelig gjort opmærksom på, at der var denne mulighed for den ændring, der her er tale om, således at man ikke på forhånd kunne regne fuldstændig sikkert med, at det netop lige blev en tredjedel fordelt på den måde, der her var tale om. Jeg synes, dette vejer også over for det, at nu skal kommunerne i hvert tilfælde have besked; jeg indrømmer, at det kan ikke blive senere end nu, og derfor vil jeg fastholde ændringen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om tilskud til de offentlige veje.

*Lovforslagets §§ 1-3
vedtoges uden afstemning.*

Ændringsforslaget om en ændret affattelse af bilaget til lovforslaget *vedtoges* med 70 stemmer mod 1; 43 medlemmer tillkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Bilaget i den ændrede affattelse *vedtoges* uden afstemning.

*Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.*

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Bortfald af kommunernes andel i udgifterne til arbejdsløshedsforsikring).

*Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang
til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.*

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere. (Bortfald af kommunernes andel i driftsudgifter).

*Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til
tredje behandling
vedtoges uden afstemning.*

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg

det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om beskæftigelse og uddannelse af unge. (Bortfald af kommunernes andel i driftsudgifter m. v.).

*Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til
tredje behandling
vedtoges uden afstemning.*

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Anden behandling af forslag til lov om
ændring af lov om kommunale valg.*

(Første behandling af lovforslaget (nr. 98) findes i tidenden sp. 2752, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 793).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Stæhr Johansen: Fra det udvalg, der har arbejdet med forslaget til lov om ændring af lov om kommunale valg, foreligger der en enstemmig betænkning, hvor man tiltræder lovforslaget med nogle ændringsforslag, der er stillet af ministeren og tiltrådt af udvalget.

Det drejer sig først og fremmest om bestemmelsen om, at oprettelse og nedlæggelse af afstemningsområder afgøres af kommunalbestyrelsen, uden at disse spørgsmål kan indbringes for en højere myndighed, og endvidere hedder det i bemærkningerne til ændringsforslag nr. 3, at man har fundet det ønskeligt, at der i mindre kom-